

‘Het schoolplein kan een hel zijn’

„Dat gevoel van altijd op je hoede moeten zijn, dat roept *Un monde* sterk op”, zegt René Veenstra, hoogleraar sociologie aan de Groninger universiteit. Vanavond praat hij als ‘pestdeskundige’ over de film in Filmhuis Slieker.

ASING WALTHAUS

Un monde is een indringende film van de Waalse Laura Wandel, die dicht op de huid een zesjarig meisje volgt dat op een nieuwe basisschool komt. Ze ziet hoe haar oudere broer daar gepest wordt, maar mag daar thuis niet over vertellen.

„Ik ken mensen die vonden dat het extreem was, dat het geen realiteitsgehalte had”, zegt René Veenstra, die zich als hoogleraar sociologie aan de RUG al jaren verdiept in pestgedrag en de dynamiek in groepen. „Maar daar gaat het in de film misschien niet om. Die laat ons vooral meemaken hoe iemand die het ondergaat zich voelt. Ik denk dat kinderen die niet goed in hun vel zitten op school niet zo heel veel hoeven mee te maken om dat gevoel te krijgen. Ook als het pesten al lang is opgehouden, kan alleen een blik al genoeg zijn. Dat gevoel dat je altijd op je hoede moet zijn ook al is er een jaar niks meer gebeurd – de vrees blijft dat het zo weer kan gebeuren.”

‘Un monde’ won een prijs in Cannes, en kreeg goede kritieken. Wat is het voor een film?

„Ik vond het een heftige film, en ook een atypische omdat alles volledig uit het oogpunt van kinderen getoond wordt. Het is gefilmd op de hoogte van Nora (Maya Vanderbe-

Maya Vanderbeque en Gunter Duret in *Un monde*. STILL UIT DE FILM

que), volwassenen komen niet of nauwelijks in beeld, met als gevolg dat het verhaal heel beeldend is. Eigenlijk is het een weergave van het gevoel dat je elke dag op je hoede moet zijn, en hoe school en het schoolplein een hel kunnen zijn.”

Geef je vanavond een inleiding?

„Zo’n film moet je niet inleiden, je hebt er geen uitleg bij nodig. Ik ben er na afloop voor een discussie met het publiek. Ik ben benieuwd wat mensen uit de film halen.”

Wat maakt je een pestdeskundige?

„Ik ben socioloog en kijk naar de dynamiek in schoolklassen, wie met wie bevriend is. Zo’n netwerkbenadering bleek een nieuwe invalshoek te zijn bij het kijken naar pesten. De aandacht ging vooral uit naar slachtoffer en dader, ik keek naar hoe de

Film ‘Un monde’ laat zien hoe iemand zich voelt die wordt gepest

klas in elkaar zat. Zoiets begint toevallig, en na verloop van tijd kun je er een verhaal over vertellen, heb je er studie naar gedaan en programma’s opgezet als KiVa.” (Een van oorsprong Fins programma dat in Nederland op basisscholen, en in de toekomst ook in het voortgezet onderwijs gebruikt wordt, www.kiva-school.nl red.)

Je hebt het wel eens over de ‘fijne-schoolparadox’, wat is dat?

„Leerlingen die gepest worden zoe-

ken lotgenoten. Daar geldt echt: gedeelde smart is halve smart. Heeft een school een goed programma tegen pesten dan neemt het aantal slachtoffers af, met als gevolg dat het kind dat overblijft alleen staat. Zo’n kind begint de hoop op te geven, heeft het gevoel dat niemand luistert, durft het thuis niet te vertellen en gaat denken: ‘laat maar zitten’. Die komt er steeds meer alleen voor te staan.”

„In deze film zit dat niet, want dit speelt zich af op een rotschool van jewelste, die je aan zou moeten pakken. Maar hoe extreem deze school ook is, de film geeft het gevoel weer van een kind dat de school als een hel ervaart. En dat kan overal, een school kan voor iedereen heel leuk zijn, maar voor dat ene kind niet.”

Moeten we met kinderen naar deze

film toe gaan?

„Het is eerder een film voor volwassenen dan voor kinderen. *Un monde* vertelt een droef verhaal, er is geen verlossing of bezinning. Het is een heel goede film voor leraren om te bekijken.”

Wat halen die volwassen bezoekers eruit?

„Kinderen vinden het moeilijk om erover te vertellen. Ze denken dat ze het verteld hebben, maar de volwassenen hadden er even geen tijd voor, die waren met iets anders bezig. In deze film zie je heel veel gemiste kansen. Maar ook al heb je het druk, je moet die momenten dat ze erover praten altijd serieus nemen.”

Un monde van Laura Wandel is vanavond om 19.30 uur te zien in Filmhuis Slieker in Leeuwarden